

М.В. Плекан, канд. екон. наук, доц. (НУ «Львівська політехніка», Львів)

М.М. Паньків (НУ «Львівська політехніка», Львів)

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ В СФЕРІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

На цей час в Україні все частіше спостерігається тенденція щодо зростання підприємницької діяльності. Хоча з точки зору як державної так і економічної безпеки підприємства, є значні ризики та загрози, щодо розвитку бізнесу.

Перш за все, для існування підприємства повинні бути умови захищеності від таких загроз як: політична нестабільність, непередбачувані зміни у законодавстві а нормативній базі, а також для захисту від спотворення інформації конкурентами. Та створення таких умов безпеки, які здатні реагувати на фактори та події, що завдають шкоди фінансової стійкості підприємства, чи звести їх до мінімального рівня ризику.

Особливу увагу в створені умов фінансової стабільності, на підприємстві створюються служби економічної безпеки, хоча часто функції цих служб спостерігаються паралелі з внутрішніми аудиторами.

Дана тема є актуальною і її дослідженням займаються вітчизняні науковці. Серед числа яких вагомий внесок у розвиток даної теми зробили Т.О. Каменська, О.Ю. Редько, І. І.Демко, С. О. Олійник.

Звичайно, не кожне підприємство має змогу створювати служби економічної безпеки чи утримувати внутрішнього аудитора. Отже, можна стверджувати, що розвиток внутрішнього аудиту залежить від процесу розвитку самого підприємства. [1]

Професор Ф.Ф. Бутинець зазначає, що під внутрішнім аудитом розуміють діяльність внутрішніх аудиторів, що здійснюється в інтересах суб'єкта господарювання і включає перевірку та оцінювання стану роботи підприємства та його структурних підрозділів працівниками, що входять до складу підприємства. [2, с. 38].

На нашу думку, важливу роль відіграє аудит у забезпеченні економічного захисту та стабільності, адже компетентний аудитор зможе вчасно виявити чи попередити настання небажаного стану підприємства, що дасть змогу усунути ризики підприємства. Адже, на початкових стадіях підприємства, більшість функцій виконує головний бухгалтер або керівник.

Якщо ж підприємство з розширеними можливостями, чи у високому конкурентному бізнес-середовищі, то часто створюється незалежна служба економічної безпеки підприємства, яка оцінює його фінансовий стан та можливості, встановлює причини тих чи інших ситуацій; вивчає дотримання норм ведення документації обігу, формування звітності, чи ведуться інвентаризаційні роботи чи ефективний план роботи підприємства.

Головною метою як підприємства так і внутрішнього аудитора є перевірка, налагодження чи визначення нових стратегій, методики та підходів діяльності підприємства; координувати зміни в ефективність роботи служби економічної безпеки

Знання внутрішніх аудиторів про діяльність підприємства та внутрішній контроль широкі, і вони є більш корисними для покращення роботи служби економічної безпеки підприємства та управління підприємством загалом.

У цьому зв'язку змінюється роль внутрішніх аудиторів. Внутрішні аудитори мають унікальну позицію для здійснення операційного аудиту, розвиваючи особливі знання про підприємство та його бізнес, що суттєво впливає на ефективність його проведення. Це надає гнучкості внутрішнім аудиторам для задоволення потреб підприємства, адже різні підприємства відрізняються обсягом, спрямованістю та сферами дослідження внутрішнього аудиту.

Результативність внутрішнього аудиту залежить, першочергово, від правильності обраних методів дослідження операцій, процесів та суб'єктивних факторів внутрішнього і зовнішнього середовища. Методи дозволяють отримати комплексну інформацію про стан системи, оцінити її достовірність для позиціонування організації в діловому світі [3].

Внутрішній аудитор має звітуватись перед керівництвом достатньо високого рівня, щоб результати аудиту виконувались. Сьогодні внутрішні аудитори в більшості компаній звітуються безпосередньо аудиторському комітету при раді директорів, що дає максимум внутрішньої незалежності.

Організаційна структура повинна допомагати внутрішнім аудиторам залишатись незалежними. Наприклад, якщо внутрішні аудитори звітують контролеру, то у цьому разі складно оцінювати незалежно та надавати рекомендації до вищого керівництва про непродуктивність діяльності контролера.

Сутність внутрішнього аудиту найбільш повно розкривають його завдання в системі внутрішнього контролю.

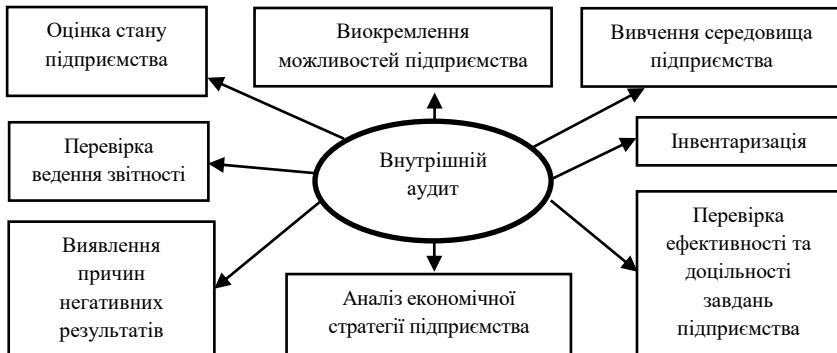

Рисунок 1 – Основні функції аудиту у сфері економічної безпеки підприємства

Джерело: складено автором на основі [3]

Отже, з вищесказаного можна стверджувати, що сьогоденні складні умови функціонування (політична нестабільність, висока конкуренція, розвиток інформаційних систем), ефективне управління економічною безпекою підприємства є неможливим без формування відповідних служб економічної безпеки та внутрішнього аудиту [4].

Здійснене аналітичне дослідження дозволить сформувати сукупність ключових загроз для економічної безпеки підприємств, що, в подальшому, допоможе визначити пріоритетність впливу окремих загроз та для удосконалення процесу управління економічною безпекою.

Інформаційні джерела:

1. Каменська Т.О. Внутрішній контроль і аудит в управлінні: практ. посіб. / Т.О. Каменська, О.Ю. Редько ; Нац. Центр Обліку та Аудиту. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2015. – 375 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Аудит: Підручник. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Житомир: ПП «Рута», 2002. – 672с.
3. Завдання, методи внутрішнього аудиту діяльності суб'єктів господарювання на сучасному етапі / О.І. Скаско; Національна академія наук України. – 2016. – С. 141-145.
4. Економічна безпека підприємства: сутність, механізм забезпечення та управління: монографія / З.Б. Живко. – Львів: ЛігаПрес, 2012. – 256 с.